

Otázky součinnosti uvnitř štábů a mezi štáby druhů vojsk, především ke sladění činnosti s atomovými údery

Podplukovník Evžen Kocmich

Článek ukazuje metody práce štábů k docílení rychlé přípravy rozhodnutí pro použití atomových zbraní, při organizaci součinnosti ke sladění činnosti s atomovými údery, způsob práce specialistů pro použití AZ v průběhu operace k docílení sladění uvnitř štábů a mezi štáby druhů vojsk a zabezpečení dovedení rozhodnutí o provedení atomového úderu do vojsk.

Metody a způsoby práce vševojskového štábu musí být voleny tak, aby odpovídaly charakteru soudobého boje a operace, konkrétní situaci a činnosti štábů.

Při posuzování otázek součinnosti uvnitř štábů a mezi štáby druhů vojsk ke sladění činnosti s atomovými údery je třeba vycházet:

- z možnosti podstatného ovlivnění činnosti vojsk a práce štábů zbraněmi hromadného ničení nepřítele,
- z nutnosti zabezpečit co nejvíce času pro činnost a práci podřízených vojsk a štábů,
- z potřeb rychlého reagování na vytvořivší se situaci a rychlého pronikání rozhodnutí velitele k podřízeným.

Soudobá bojová činnost, charakterizovaná častými změnami situace, vysokými tempy a značnou manévrovostí za použití atomových zbraní, bude vyžadovat od štábů, aby připravovaly podklady pro rozhodnutí velitele v složité situaci a v průběhu řízení bojové činnosti vojsk.

Rozhodnutí velitele pro použití atomové zbraně bude zpravidla přijímáno v důsledku náhlé a nepředvídané změny situace, vzniklé činností nepřítele. Každé rozhodnutí velitele musí vždy vycházet z možnosti vlastních atomových zbraní (nosičů) a zejména jejich pohotovosti.

Hlavním orgánem, plánujícím použití atomové zbraně, je štáb frontu. Štáb frontu musí tedy učinit vše pro to, aby štáb armády měl co nejdříve potřebné údaje k přípravě a plánování použití atomové zbraně.

Povinností všech hlavních funkcionářů štábu, kteří se seznamují s novým úkolem a novou situací, vyplývající ze směrnic velitele frontu je, aby znali možnosti a pohotovost vlastních prostředků — nosičů atomových zbraní i prostředků hromadného ničení nepřítele.

Při operační orientaci jsou s myšlenkou

zámyslu použití AZ informováni ti náčelníci, kteří se budou se svými štáby podílet na plánování použití těchto zbraní, tj. především náčelník operačního oddělení, velitel dělostřelectva, představitel letectva (náčelník LOS) a popřípadě náčelník chemického vojska. V rozhodnutí velitel armády v údajích o nepříteli označí nejnebezpečnější cíle v sestavě nepřítele a stanoví cíl použití atomových zbraní takovým způsobem, aby velitel dělostřelectva a náčelník LOS měli dostatek podkladů pro plánování paleb a úderů atomovou zbraní svým druhem vojska a aby velitelé divizí měli v podstatě jasno, kolik asi úderů a jakých bude v pásmu činnosti určité divize pravděpodobně použito. Toto je předpoklad pro souběžnou práci štábů armády a divize.

☆

Ke sladění činnosti s atomovými údery bude velitel armády seznamovat velitele divizí při organizaci součinnosti s těmito nutnými údaji:

- které čáry a dokdy nepřekročit,
- zda a kde použít prostředků osobní ochrany jednotlivce,

— zda útočit v rozčleněných nebo rozvínutých tvarech a na jaký signál tato opatření provést,

— možná epicentra a doby atomových úderů,

— jak mohou atomové údery zatarasit terén, v kterých prostorech (úsecích) má terén z hlediska ochrany proti ZHN nejvíce výhod apod.

Při organizaci součinnosti, kterou provádět současně na několika stupních (např. armáda—divize—pluk) zpravidla na mapách a leteckých snímcích, ke sladění činnosti vojsk s atomovými údery řešit zejména tyto otázky:

● kam provést atomové údery, kdy a jaké (druh nosiče),

● kam položit ostatní dělostřelecké a letecké údery,

● v jaké sestavě a jakým způsobem využijí vojska těchto úderů,

● směry úderů vojsk, vzájemná podpora palbou a pohybem, které prostory ovládnout a jak je zabezpečit,

● jaká opatření ochrany proti ZHN předpokládat v jednotlivých údobích bojové činnosti vojsk.

★

Na základě rozhodnutí velitele armády o cíli použití AZ vydá zpravidla náčelník štábu armády (náčelník oper. oddělení, velitel dělostřelectva nebo náčelník LOS) pokyny specialistům štábu pro plánování použití AZ, v kterých zpravidla uvádí:

— které cíle považuje velitel armády za nejnebezpečnější na začátku i v průběhu operace,

— navrhnout epicentra, druh a mohutnost výbuchu za předpokladu, že obrana nepřítele je vybudována na x %, a že na směru x, y budou útočit dva svazky, podporované x dělostřeleckými oddily,

— navrhnout varianty použití AZ pro případ, že nepřítel provede protizteč z chodu (se zaujetím východního položení), ze směru x, y, silami x; doložit nutnými propočty, — podle předvídaných meteorologických podmínek navrhnout dobu, místa a mohutnost pozemních výbuchů a propočítat směr a rozsah stopy, časový pokles radioaktivity apod.,

— v závěrech doložit, jaké síly a prostředky nepřítele budou provedením určité varianty atomových úderů vyřazeny z činnosti a na jakou pravděpodobnou dobu,

— navrhnout vlastní bezpečnostní opatření.

Je pochopitelné, že podle schopností a zkušeností uvedených důstojníků — specialistů, příslušníků štábů druhů vojsk, podle celkové sladěnosti a vyspělosti štábů i návyků v práci, podle závažnosti úkolu a konkrétní situace vojsk na frontě, budou pokyny buď stručnější nebo podrobnější.

Podmínkou rychlé a spolehlivé práce těchto specialistů štábů druhů vojsk jsou jednoduché a účelné pomůcky pro všechny nutné výpočty a zručnost zacházení s nimi. Požadavek přesné a rychlé práce těchto specialistů je podmínkou pro zabezpečení sladěné činnosti vojsk s atomovými údery a souběžné plánování štábů v průběhu operace.

★

Vzhledem k tomu, že velitel divize dnes bude řešit úkoly operačně taktického charakteru, je nutno, aby správně chápal úkol své divize v rámci plnění úkolu armády. Tohoto požadavku bude docíleno tím, že velitel divize kromě úkolu na první den operace bude obeznámen s předvídanou činností divize a plánovanými údery AZ i na další den operace.

Protože velitel pluku a praporu se svými štáby nejsou rozhodujícím článkem operačně taktického plánování, je postačující, když tito velitelé a jejich štáby budou s údaji použití AZ v jejich prospěch seznámeni až tehdy, kdy je to pro jejich práci a činnost vojsk bezpodmínečně nutné. Pro začátek stačí veliteli pluku nařízení pro bezpečnostní opatření a údaj o zahájení dělostřelecké a letecké přípravy, které obdrží při organizaci součinnosti. Ostatní údaje (epicentrum, mohutnost a čas výbuchu) stačí nařídit až několik málo hodin před zahájením plánované bojové činnosti (zahájení vlastní zteče, zjištění příznaků nepřátelského útoku apod.). Štáby všech stupňů musí zabezpečit, aby tato nařízení včas a spolehlivě pronikla do nejnižších jednotek.

Prapory, roty a čety dostávají odpovídající nařízení pro bezpečnostní opatření (které čáry nepřekročit, kdy nasadit ochranné brýle, prostředky individuální ochrany, kdy zahájit další postup, v jakých tvarech, jak využívat krytů, signály pro každou z těchto činností apod.).

★

V průběhu operace, kdy situace vojsk na frontě se bude rychle a často měnit, bude pro velitele a štáb armády obtížnější určit, které cíle jsou pro splnění úkolu armády nejnebezpečnější.

Rozhodnutí velitele armády pro provedení atomového úderu, bude zpravidla prováděno pod tlakem nepřítelů a proto musí být přijato a vydáno rychle a co nejdříve s ním musí být seznámeny příslušné podřízené štáby a vojska.

Vzhledem k tomu bude účelné, aby náčelník štábu (ve spolupráci s velitelem dělostřelectva, náčelníkem LOS a náčelníkem operačního oddělení) stručně doložil veliteli návrh na rozhodnutí k provedení atomového úderu.

V návrhu by NŠ (nebo jeho zástupce) uvedl: které cíle v nepřátelské sestavě jsou v dané situaci pro splnění úkolu nejnebezpečnější a jak možno danou situaci (úkol) nejvýhodněji řešit (epicentrum, KT, nosič, druh výbuchu, doba úderu). Otázce pohotovosti nosičů (raketové dělostřelectvo, letectvo) je nutno v průběhu boje a operace věnovat zvláštní pozornost. Velitel dělostřelectva a náčelník LOS (letecký představitel) spolu se svými štáby musí mít neustále přehled o pohotovosti svých prostředků k provedení atomových úderů.

V průběhu operace součinnost uvnitř štábů a mezi štáby dělostřelectva, letectva a chemického vojska k dosažení sladěné činnosti nabývá zvláštního významu.

Štáby těchto druhů vojsk, za řízení operačního oddělení, zpracovávají jednoduchá nařízení (signály), které sami svým prostředkům (nosičům) rychle a spolehlivě předávají, jejich provedení kontrolují a za jejich uskutečnění odpovídají. Tyto štáby druhů vojsk současně mají povinnost dovést do vojsk příslušná bezpečnostní nařízení.

Použití atomových zbraní je základem plánování a práce vševojskového štábu i štábů druhů vojsk. Aby plánování štábů druhů vojsk bylo sladěno, aby jednotně byl chápán cíl použití atomové zbraně i způsob provedení těchto úderů, je třeba, aby uvnitř jednotlivých štábů druhů vojsk i štábů jako celku byl jeden řídicí orgán, který by neustále sledoval otázku použití AZ, informoval svůj štáb a s jeho pomocí připravoval podmínky pro provedení úderů.

Ve štábu armády je orgánem, který připravuje, organizuje a řídí provedení ato-

mových úderů operačního oddělení, doplněné příslušnými specialisty štábů druhů vojsk.

Specialisté pro použití AZ štábu dělostřelectva a letectva, popřípadě chemického vojska a specialista pro použití BBP, spolu se specialisty — příslušníky operačního oddělení, za řízení náčelníka operačního oddělení, musí být v každé situaci schopni doložit:

- kolik a jaké AZ má armáda k dispozici a čeho je možno s nimi dosáhnout,
- jaké jsou prostředky dopravy na cíl (počty, druh) a stupeň jejich pohotovosti,
- počty, druh a kapacita montážních dílen,
- které cíle jsou pro splnění úkolu největší překážkou,
- vliv terénu a meteorologických podmínek na použití AZ,
- jak bude působit ve prospěch armády svými AZ nadřízený velitel,
- jaký je poměr sil na frontě a možnost jeho změny úderu AZ apod.

Specialisté v otázce použití AZ štábu dělostřelectva a letectva (LOS) jsou orgánem, který předává svému štábu ústředně zpracovaný návrh a rozhodnutí velitele o použití AZ k rozpracování a předání vykonavatelům (jednotkám nosičů AZ).

Současně je určený specialista štábu druhů vojsk informován svým štábem o všech údajích potřebných pro práci ve skupině specialistů ke zpracování návrhu použití AZ.

Skupina specialistů může mít své pracoviště v kterémkoli místě štábu. Může své místo měnit, podle účelnosti a vhodnosti podmínek k rychlé a přesné práci. Jednou může pracovat ve štábu dělostřelectva, podruhé ve štábu letectva (LOS), jindy na operačním oddělení. Zejména v průběhu operace bude účelné, aby skupina specialistů se pohybovala mezi pracovišti štábu dělostřelectva, LOS a operačním oddělením a na místě, přímo v těchto štábech (odděleních), zpracovala návrh použití AZ (podle toho o jaký druh nosiče půjde) a tento po schválení velitelem ihned pomocí příslušného štábu druhu vojska předala podřízeným štábům a vykonavatelům k realizaci.

Závěr

Vysoce manévrovému charakteru bojové činnosti musí odpovídat vysoce pružný, rychlý, iniciativní a situací odpovídající způsob práce štábu a metody přístupu k řešení soudobých složitých úkolů, vyplývajících z použití atomové zbraně.

Operačně taktická příprava

Proto otázka sladění práce štábu zejména z hlediska plánování použití atomových zbraní, plného využití výsledků těchto úderů vojsky, má v současné době zvláštní důležitost.

Boj o čas musí být veden štáby na všech velitelských stupních. Nejlepším prostředkem zkracování lhůt je kvalita a mechanizace práce štábu na několika stupních, zejména v průběhu operace.

Součinnost uvnitř štábů a mezi štáby druhů vojsk ke sladění činnosti s atomovými údery pak přímo závisí na stupni technického vybavení štábů, organizátorských schopnostech náčelníků příslušných štábů a stupni odborné a ideologické připravenosti velitelů a všech příslušníků štábů.

В статье показаны методы работы штаба в целях достижения быстрой отработки решения на использование атомного оружия, при организации взаимодействия по согласованию действий с атомными ударами, способ работы специалистов по применению атомного оружия в ходе операций в целях достижения слаженности внутри штабов и между штабами родов войск и обеспечения доведения решения о нанесении атомного удара до войск.
